A°. 1830. N°. 39.

SURINAAMSCHE COURANT.

ZATURDAG, DEN 15den MEI.

PARAMARIBO.

ALGEMEENE SECRETARIJ.

Den 12den *Mei* 1830.

Alzoo G. H. BROUWER qq. en J. A. F. STIERLING qq., als generale gemagtigden van den uitlandigen P. D. VAN DE VIJVER, zich bij rekeste aan den Hoogen Raad der Nederlandsche W. I. Bezittingen hebben geadresseerd, met verzoek om Brieven van Manumissie voor den Slaaf DONNÉ, bij den Heiligen Doop genaamd ALBERTUS, gemelden P. D. VAN DE VIJVER in eigendom aankomende.

Zoo is het, dat de Hoogen Raad goedgevonden heeft, alvorens op dat verzoek te disponeren, op te roepen al degenen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich daartegen te verzetten, om binnen den tijd van *zes* weken na de dagteekening dezer, hunne schriftelijke oppositie ter Algemeene Secretarij in te dienen; zullende bij gebreke van dien, na dat gemelde termijn zal zijn verstreken, door den Hoogen Raad zoodanig worden gedisponeerd, als bevonden zal we... behooren.

De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

BEKENDMAKING.

Alzoo uit krachte van procedures voor het *Hof van Civile en Criminele Justitie der Kolonie Suriname*, gevoerd in cas van dissolutie, door JOHAN DANIEL FABER, als Eischer ter eenre, op ende jegens JOHANNA PETRONELLA WEISSCHER, gedaagde ter andere zijde, bij vonnis van den voorschreven Hove, gewezen den Achtsten April 1830, en gepronuntieerd den 21sten daaraanvolgende, den band des Huwelijks tusschen den Eischer en de Gedaagde bestaande is gedissolveerd; zoo wordt hiervan uit naam ende van wegens het *Hof van Civile en Criminele Justitie* voormeld, bij deze, gedaan openbare bekendmaking, ten einde een ieder die zulks zoude mogen aangaan, zich daarnaar zal kunnen gedragen.

Actum *Paramaribo*, den Zesden Mei, 1800 en Dertig.

Ter Ordonnantie van den Hove,
A. VAN MEERTEN,
Griffier.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van den 31sten December ll. heeft Z. M. tot Hoogstdeszelfs Extraordinaris Envoyé en Minister Plenipotentiaris bij den Pauselijken Stoel benoemd den Graaf *A. de Liedekerke*, laatstelijk Z. M. Gezant bij het Zwitsersche Bondgenootschap; zijnde de Graaf *de Celles*, op zijn verlangen, als Ambassadeur Extraordinaris en Plenipotentiaris bij het Hof van Rome, door den Koning terug geroepen.

FRANKRIJK.

De *Gazette de France*, die van alle de Parijsche dagbladen tegenwoordig het meest in de geheimen der Regering ingewijd schijnt te zijn, heeft onlangs het gerucht, dat de Heer *de Peyronnet* weder minister van justitie zoude worden, stellig tegengesproken, en zich bij die gelegenheid de uitdrukking laten ontvallen, „ dat de leden van het Ministerie van den Heer *de Villèle* niet weder in het bestuur kunnen worden geroepen, vermits de redenen, die tot hunne aftreding aanleiding hebben gegeven, nog bestaan.” De andere Fransche bladen hebben de *Gazette* over dit gezegde hevig aangevallen, en haar verweten, dat zij, door eigenbelang gedreven, thans hare beste vrienden begint te verloochenen, wier deugden en verdiensten zij ten hemel plat te verheffen. De *Gazette* heeft zich van deze beschuldiging trachten vrij te pleiten, door aan te voeren dat zij alleen heeft willen te kennen geven, dat de Heer *de Villèle* en zijne vrienden te veel ware vaderlandsliefde bezaten, dan dat zij door hunne optreding als Ministers eenen nieuwen hinderpaal aan den goeden loop van het Bestuur in den weg zouden willen leggen.

Uit al dit twistgeschrift, hetwelk overigens buiten 's lands slechts weinig belang kan inboezemen, blijkt ten minste zoo veel, dat zelfs de beste vrienden van den Heer *de Villèle* beginnen te wanhopen, of deze Staatsman wel immer weder zijnen vroegeren invloed op de zaken der Regering terug zal kunnen erlangen.

BRAZILIE.

Berigten uit Rio-Janeiro, van welke men thans in Engeland ontvangen heeft, bevestigen de stellige tijding van de aankomst der jonge Keizerin van Brazilie, en van Donna *Maria da Gloria*. Terstond den volgenden dag had de huwelijks plegtigheid plaats gehad, bij welke gelegenheid vele feesten gevierd waren, en door den Keizer eene nieuwe ridder order, die van *de Roos*, was ingesteld geworden.

De jonge Vorstin, Donna *Maria da Gloria*, was niet alleen, gelijk vroeger reeds gemeld is, met koninklijke eerebewijzen ontvangen geworden; maar de Keizer had voor dezelve ook een afzonderlijk paleis en eene afzonderlijke hofhouding doen inrigten. Ook waren al de Braziliaansche Staatsdienaren bij dezelve toegelaten geworden, om haar in hoedanigheid als Koningin van Portugal, hunne opwachting te maken. De vreemde Gezanten waren insgelijks afzonderlijk door de jonge Koningin ontvangen geworden.

Uit dit een en ander maakte men op, dat Keizer *Pedro* stellig voornemens was, om de regten zijner dochter op den Portugeschen troon met kracht te handhaven. In sommige der berigten wordt zelfs verzekerd, dat drie Braziliaansche oorlogschepen met den meesten spoed in gereedheid gebragt wierden, om de bezitting van Terceira te gaan ondersteunen. Om de onkosten dezer onderneming te kunnen bestrijden meende men, dat de Keizer eene nieuwe geldleening te Londen zoude trachten te sluiten; en de Engelsche dagbladen hebben dit reeds sedert verscheidene dagen als vrij zeker doen voorkomen, met bijvoeging, dat de Markies *de Barbacena*, alvorens met de jonge Keizerin naar Brazilië te vertrekken, over eene leening van 2 millioen ponden sterling onderhandeld en dezelve voorloopig gesloten had, en dat men alleen nog uit Brazilie de bekrachtiging van die overeenkomst door den Keizer verwachtte. Aan den Londensche beurs hadden deze berigten eenen nadeeligen invloed gehad op den prijs der Braziliaansche schuldbrieven.

MENGELINGEN.

ZEDEN, VERMAKELIJKHEDEN EN SCHOUWSPELEN DER INWONERS VAN HET EILAND *JAVA*.

(*Vervolg van Nommer* 38.)

Hoewel de Javanen zeer van tooneelspeelen houden, zijn dezelven bij hen nog in hunne eerste kindschheid; naauwkeurig beschouwd zijn zij slechts eene soort van pantomimische voorstelling, bij welken men tevens eene verklaring opzegt. Zij hebben geen bijzonder daartoe ingerigt tooneel; eene soort van schuur, aan alle kanten open, dient hen tot dit oogmerk, de aanschouwers zitten rondom in reijen, en de voorlezer of souffleur, met een' stok gewapend, als orchestmeester, laat ieder acteur zijne bewegingen maken, zoodra de beurt aan hem komt, en leest het gedicht daarbij. Hij begint met eene voorafspraak, kondigt de personen aan, die op het tooneel verschijnen, en geeft hen met den stok het teeken, waarop de tooneelspelers, die zich achter een gordijn verborgen houden, op het tooneel zigtbaar worden. Daarbij gaat hij voort met lezen, en genen hebben verder niets te doen dan dat zij de woorden die hij voorleest met gepaste gebaarden verzellen. Zoodra eenigen gedaan hebben geeft hij weder anderen een teeken, en zoo gaat het voort tot aan het einde. De tooneelspelers zijn rijk gekleed, volgens het lands gebruik, maar gemaskerd. De jonge lieden, die de vrouwlijke rollen vervullen, dragen witte masken, ofschoon de vrouwen van *Java* niets minder dan eene witte tint hebben. Deze masken zijn van hout, en zeer goed gemaakt, dat hetwelk de bouffon draagt heeft een' open mond. Het zal de lezers zonder twijfel vreemd voorkomen dat zij in het tooneelspel der Javanen met dat der ouden, die ook altijd gemaskerd het tooneel betraden, eenige overeenkomst vinden, maar deze is ook de éénige die tusschen beiden bestaat, gelijk men uit de ontleding van een stuk zien zal, dat voor mijne oogen aan het hof des sultans van *Java*, bij gelegenheid eener groote feestplegtigheid uitgevoerd wierd. Het volgende is het onderwerp.

De dochter eens konings van *Java* heeft zich met een' prins van *Balij* verbonden, doch die haar eenigen tijd daarna verstoot, om eene zijner bijwijven hare plaats in te ruimen. De verstoten vorstin keert tot haren vader terug om hem om bijstand te smeken. Deze geeft haar een leger, zij stelt zich aan het hoofd van hetzelve, en komt juist bij haren trouweloozen echtgenoot aan toen hij zich met hare medeminnares te bed begeven heeft; men ziet de gelieven ook werkelijk arm in arm op het tooneel liggen, de gordijnen zijn digt, dit is alles wat de welvoeglijkheid in dit land vereischt. Maar opdat men niets moge verliezen, opent de bouffon der prinses, die haar overal verzelt, de gordijnen een weinig, en onderrigt het publiek door zeer ligtvaardige gebaarden van alles wat in het bed omgaat. De prinses vordert van haren gemaal dat hij haar hare plaats weder inruimen en hare medeminnares aan haar overleveren zal; maar deze weigert zulks ronduit, roept zijne soldaten, en terwijl zij met de Javanen bandgemeen zijn, voert hij zijne geliefde weg. De strijd wordt woedender; de beiden echtgenooten staan aan het hoofd van hunne legers, en ontmoeten elkander in den strijd. De prinses, die onkwetsbaar is, spaart het leven van haren gemaal, maar gedwongen om voor de overmagt te wijken, wordt zij

gevangen genomen, en in het paleis haars gemaals opgesloten. Hier is het dat de trouwelooze haar komt, en alles aanwendt om haar tot toegevend te bewegen; hij biedt haar zelfs de helft van zijne staten aan, en vordert slechts dat zij hem met zijne geliefde ongestoord zal laten leven; maar de trotschheid der prinses van Java laat haar niet toe zich zoo verre te vernederen dat zij zich voor eene bijzit verootmoedigen zou; zij wist alles af, en haar gemaal, die niet anders van haar kan ontslagen worden, geeft haar in eene prógue ten prooije aan de golven. Hier wordt zij door de genen aangetroffen die haar vader haar tot bijstand gezonden had. Zegevierende keert zij naar de staten van haren gemaal terug, en biedt hem nog eens de vrede en hare hand aan; maar de trouwelooze verkiest liever den dood; hij doorsteekt zich, en de duivel verschijnt, gelijk altijd, om hem weg te halen en het stuk te eindigen.

Dit stuk duurde bijna eene geheele nacht; het stelt overigens zeer karakteristiek de denkwijze des lands voor; want het is een algemeen vooroordeel dat koningen en hunne kinderen onkwetsbaar zijn. Ik zou het ook niet durven wagen de gemoederen dier zulks gelooven het tegendeel in het aangezigt te bewerenals kwaad zij met Cri's of dolken gewapend zijn, die zij van hunne voorouders geërfd hebben. Deze soort van schouwspel is overigens slechts voor zoodanige lieden, die rijk genoeg zijn om acteurs te betalen; doch overal ontmoet men eene andere soort van schouwspel, die Wadjan oulet heet. De onderwerpen zijn dezelfden, maar de handeling wordt met uitgesneden figuren voorgesteld, bijna op eene dergelijke wijze als in onze Chineesche schimmen; zij worden in weerwil van derzelver lengte, zoo dikwijls herhaald, dat zelfs de kinderen ze stukswijze van buiten kennen. Eene luidruchtige muziek verheft zich telkens bij deze schouwspelen en de tusschenbedrijven en gedurende de gevechten, die dikwijls daarin voorkomen. Het orchest bestaat nbestaat uit zekere instrumenten, die met den psalterion veel overeenkomst hebben, maar in plaats van snaren hebben zij kleine stukjes metaal van onderscheiden grootte, waarop men met een' halmen slaat; bovendien bedienen zij zich ook nog daarbij van eene groote bas met twee snaren en eene trommel, waarop de maat geslagen wordt. Dit muzikaal alarm hoort men een half uur verre.

Behalven het groote tooneelspel en den Wadjan kennen de Javanen ook nog eene soort van klucht, die men Topig noemt; zij wordt door zwervende tooneelspelers uitgevoerd, die van plaats tot plaats voor geld spelen. Eene vrouw en twee mannen maken het gantsche gezelschap uit; zij spreken, dansen en zingen beurtlings. Zij voeren geen bepaalde onderwerpen uit; zij improviseren dikwijls volgens de omstandigheden, en zeggen niet zelden zeer kluchtige dingen.

Onder alle in dit land gebruikelijke vermakelijkheden is er geen waarin men meer smaak vindt dan in den dans die Tendack genaamd wordt. Zoodra de avond valt hoort men overal eene luidruchtige muziek. Het volk verlaat bij geheele hoopen de hutten, om zich naar de openbare plaats te spoeden, waar de dansseressen zich verzamelen. Eene tent, die schielijk opgeslagen en door verschieden lampen verlicht is, bevat de acteurs en een gedeelte der aanschouwers. Drie of vier half naakte vrouwen treden op, en dansen op het geluid der instrumenten, die zij met hare stemmen vergezellen; deze dans bestaat in eene langzame beweging van alle ligchaamsdeelen; de armen, de handen, de lenden, het hoofd, de oogen, alles is in beweging; de mannen, door de stemmen dezer sirenen aangelokt, mengen zich onder haar; de dans wordt levendiger, de dansseres verdubbelt haren ijver, de dansser wil haar navolgen, maar moet weldra daarvan af laten, daar hij haar in het einde niet meer kan bijhouden. Hij neemt zijne plaats weder onder de aanschouwers, na dat hij het genoten vermaak betaald en de dansseres omhelsd heeft. Hoe veel bekoorlijks zoodanig een schouwspel ook voor een' Javaan moge hebben, is hetzelve in de oogen van een' Europeaan verder niets dan een gevolg van ligchaamsverdraaijingen.

De vrouwen, die zich aan dit schouwspel overgeven, worden Rouguen genaamd: zij zijnde filles de joije des lands; haar beroep is overal veracht, en geen eerbare vrouw zou zich vernederen, om alleen te danssen.

De sultan heeft eene andere soort van dansseressen om zich, die men Bedaio noemt; dezen danssen niet meer bevalligheid, en voeren regelmatige balletten uit. Zij schijnen met de Indiaarsche Bajaderen eenige overeenkomst te hebben. Weinig lieden hebben nog gelegenheid gehad om deze dansseressen te zien, want slechts de sultan en de gouverneur van Samarang hebben het regt om zoodanigen te houden. Men zal zich ligt voorstellen dat de Hollandsche deftigheid den gouverneur niet veroorlooft van zijn regt gebruik te maken, maar zijn luitenant, of de Javaansche gouverneur, die onder zijne bevelen staat, heeft eene troep van Bedoio's bij zich, die hij voor eene schoone toegift tot zijn' post schijnt te houden.

ADVERTISSEMENTEN.

KURATORS DER ALGEMEENE WEES- DESOLATE- EN ONBEHEERDE BOEDELS KAMER, zullen op Dingsdag den 18den dezer, des namiddags ten vier uren, publiek door den Vendumeester J. E. LYONS, doen verkoopen: Mans en Vrouwen Kleederen, aankomende de Boedels CARL ANTON STURENBURG, JAN HENDRIK JAMAAR, ANTOINETTA PLANTEAU, Wed. U. WILKENS en de Vrije SANSSOUCI van GERHOLDT.

Alsmede den Negor FERDINAND, aankomende de firma WM. CARBIN & Co.

Paramaribo den 13 Mei 1830.

C. A. FISCO,
2e. Commies.

KURATORS DER ALGEMEENE WEES- DESOLATE- EN ONBEHEERDE BOEDELS KAMER, zullen op Dingsdag den 18den dezer, des namiddags ten vier uren, door den Vendumeester J. E. LYONS, publiek doen verkoopen: Mans en Vrouwen Kleederen enz. enz., aankomende de Desolate Boedels: JAN ORTELÉE, F. BAEKHUIS, J. P. SMITH JR., J. G. L. FABRICIUS, JOSEPH PINTO, ISAAK DIAS MOTTA, MOSES ABENDALAK, de vrij ADRIAAN van NEGREB en de vrij PRIMO van EIJMA, van alle welke Boedels er geene genoegzame goederen zijn gevonden om Crediteuren te kunnen oproepen.

Paramaribo den 13 Mei 1830.

C. A. FISCO,
2e. Commies.

Den Ondergeteekende verzoekt alle de geene welke nog verschuldigd zijn aan de uitlandige Heer E. REIJNS, voor geleverde Goederen tot ultimo December 1829, hunne rekeningen te voldoen, wijl hij anders (hoe ongaarne ook) in de noodzakelijkheid zal zijn, hiertoe regtsmiddelen te gebruiken.

Paramaribo, 12 Mei 1830.

C. REIJNS, qq.

De Ondergeteekenden presenteren te koop: Een extra Forte Piano, een nieuw Mahonijhouten Kanapé, met paardeharen zitting; alsmede een Wagen, Chais, met de daarbij behoorende diverse stellen nieuwe Tuigen.

Paramaribo den 11 Mei 1830.

G. H. BROUWER, qq. e. s.

De publieke verkoop van de helfte der Plantagie *UIT EN THUIS*, gelegen aan de rivier *Suriname*, ter regterhand in het opvaren, tusschen de Plantagien *Mon Plaisir* en *de Twee Kinderen*, aankomende den Boedel wijlen den Heer U. M. ARONS, zal al nu plaats hebben op aanstaande Woensdag den 19den dezer, des morgens ten 9 uren, ten huize van en door den Vendumeester J. E. LYONS, alwaar de bewijzen van eigendom en veil-conditien, gelijk mede de Inventaris der Plantagie, voor een ieder ter visie liggen.

Paramaribo den 14 Mei 1830.

P. H. ARONS, qq.
S. F. FLU, qq.

Op Dingsdag, den 18den Mei, zal de Ondergeteekende, qq., als Gemagtigde van CONSTANTIA van DAPHINE van ROCHETEAU, door den Vendumeester M. A. SALOMONS, 's morgens ten 9 uren, op publieke Vendu doen verkoopen:

Een *HUIS* en *ERF*, staande en gelegen op de *Steenbakkersgracht*, bekend onder Litt. D. No. 110; — zijnde de bewijzen van eigendom en koop-conditie, *vijf* dagen voor den verkoop, ter inzage bij bovengenoemde Vendumeester.

Paramaribo den 9 Mei 1830.

WM. ABKENIUS, qq.

Gelost en te bekomen bij de Ondergeteekenden, de navolgende Goederen, aangebragt per de *Suriname*, Kapt. WM. LANDSAAT:

Boter in 14 en 7 ℔ vaatjes, Hammen, Pater en Ribstukken, Varkensribben, Nagelhout, Rolpens, Pekelworst en Saucijsjes, Saucijs de Bologne, gerookte en gezoute Osseltongen, gezout Vleesch in ½ en ¼ tonnen, rook- en pekel Spek in ¼ tonnen, Zoetemelksche en Edammer Kazen, Aardappelen, Uijen, Beetwortelen, gepelde Gort in vaatjes, kistjes Compositie Kaarsen, Tabak, Snuif en Sigaren in soorten, dubbel Prinsesse Bier in ½ tonnen, Jenever in dubbelde en enkelde kelders, witte Brandewijn, Eau de Cologne, fijne Mans en Grondschoenen en Laarsen, Pijekers met en zonder bonte kragen, Haarlemmer Gingham, Tulen, Kanten, Linten, Naaigarens, Dames Kleedjes, gemaakte Mans Hemden, Engelsche bereide Schrijfpennen, Brabandsche Stoelen, Delfschoppen, Kalk en Cement, enz., enz.

Paramaribo, 14 Mei 1830.

GELLÉE & BULLEMAN.

F. EIJSBREKER biedt te koop aan: Nieuwe Anchovis in potjes; dito Augurkjes en Kappers; dito Vijgen van 14 tot 22 ℔ in doozen; dito Kaneel in het groot en klein; koperen Winkel-Lampen, met 2 en 3 lichten; beste stukjes Pruim Tabak; zilver- en goud Lint voor Dames; Dames Haarkammen, en Kinder Speelgoed.

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Den 12den dezer, het Schip *Suriname*, Kapt. W. LANDZAAT, van *Amsterdam*; Passagiers: *J. K. Romeijn*, *W. H. Meijer*, *H. Buddenberg* en *P. Wittig*.

SCHEPEN,
IN TEXEL BINNENGEKOMEN.

Den 13 Februarij 1830, H. K. RUITER. — Den 15den P. J. KERKHOVEN. — Den 27sten, J. F. SPIEGELBERG. — Den 2den Maart, G. L. BÖFFKHOFF. — Den 3den S. HILBRANDTS. — Den 4den, JOHN SMITH. — Den 5, J. H. TRIP. — Den 11den, R. C. STADA. — Den 13, K. SPIEGELBERG en D. BORRAUW. — Den 14den, J. W. VAN BARNEVELD KOOY. — Den 15den, F. H. ZEILSTRA. — en den 25sten, W. GROEN.

Ter Drukkerij van de Gezusters SERRES.